

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

In 2014 heeft de Algemene Rekenkamer geadviseerd om de bekostiging van het voortgezet onderwijs te vereenvoudigen. Hierover is een afspraak opgenomen in het sectorakkoord VO. Ook de Onderwijsraad adviseerde recent om de bekostiging van het voortgezet onderwijs te vereenvoudigen. Achtergrond van deze adviezen en de afspraak in het Sectorakkoord VO is dat de huidige bekostiging complex is, onbedoeld sturende prikkels bevat, niet transparant is en schoolbesturen belemmert bij hun meerjarige (financiële planning). In augustus wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over het voorgestelde vereenvoudigde bekostigingsmodel voor het voortgezet onderwijs. In deze brief is ook deze internetconsultatie aangekondigd.

2. Wie zijn betrokken?

Het vereenvoudigde bekostigingsmodel voor het voortgezet onderwijs is door de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media ontwikkeld, in nauwe samenwerking met de VO-raad. Over het model heeft afstemming plaatsgevonden met DUO en ook is er met diverse schoolbesturen gesproken.

3. Wat is het probleem?

De huidige bekostiging van het voortgezet onderwijs bevat tientallen parameters en is mede daardoor zeer complex. Deze mate van detail wekt hierbij de suggestie dat op microniveau de bekostiging sturend werkt, terwijl dat niet de bedoeling is. Bovendien worden leerlingen in de huidige bekostiging ongelijk bekostigd. Zo ontvangt een school voor een havo-leerling op een brede scholengemeenschap een ander bedrag aan bekostiging dan voor een havo-leerling op een categorale havo-school, terwijl dat op basis van onderwijsinhoudelijke gronden niet te verklaren is. De huidige bekostiging is dus ingewikkeld, niet transparant en niet kostenvolgend.

Hierdoor bemoeilijkt de huidige systematiek een eenvoudige meerjarige doorrekening door bestuurders en is het lastig om de financiële consequenties van onderwijsinhoudelijke keuzes te overzien. Daarnaast is de bekostiging voor bijvoorbeeld toezichthouders en medezeggenschapsraden vaak ondoorgroendelijk. Dit belemmert het gesprek met het bestuur over de bekostiging en een goede werking van de horizontale verantwoording. Tot slot leidt de complexiteit van het bekostigingsstelsel ook tot een hoge uitvoeringslast.

4. Wat is het doel?

Het doel van het wetsvoorstel is om per 1 januari 2021 te komen tot een vereenvoudigd bekostigingsmodel in het voortgezet onderwijs, dat het aantal parameters fors reduceert, rekening houdt met reële kostenverschillen, geen (onbedoeld) sturende prikkels bevat en gematigde herverdeeffecten kent.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De bekostiging van scholen in het voortgezet onderwijs is de verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid. Bekostiging van de scholen vindt plaats op grond van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO). Een wijziging van het bekostigingsstelsel heeft daarom haar weerslag op de WVO.

6. Wat is het beste instrument?

De vereenvoudiging van de bekostiging in het voortgezet onderwijs kan alleen worden gerealiseerd als eerst de WVO, en vervolgens onderliggende regelgeving wordt gewijzigd. Een wetswijziging is dus een noodzakelijk instrument in dit traject.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De bekostiging van het voortgezet onderwijs wordt eenvoudiger, overzichtelijker, beter uitvoerbaar en minder (onbedoeld) sturend. Voor schoolbesturen wordt het eenvoudiger om een meerjarige (financiële) planning te maken. Door het op een andere manier verdelen van het beschikbare budget voor de scholen voor voortgezet onderwijs, krijgen schoolbesturen mogelijk te maken met herverdeeleffecten. Van schoolbesturen wordt verwacht dat zij zich hier in hun bedrijfsvoering op aanpassen.

De uiteindelijke gevolgen voor de uitvoeringslasten bij DUO kunnen pas worden geconcretiseerd na afloop van de uitvoeringstoets. Dit wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor het bedrijfsleven en het milieu.